

Ese de dóuc ori in septemana:
Joi-a si Duminec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
" patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adresce de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, se contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sime garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. Intra mai sus 5 fl., intielogendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretulu publicatiuniloru se se anticipe.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or aradane.

Precautiune la compunerea si edarea cartiloru bisericesci.

In timpulu mai recinte unii ómeni, chiamati ori nechiamati, pana si societati straine, astfeliu societatea ierografica britanica, au luatú asupra-le misiunea de a ne indiestrá cu feliu de scrieri si traductiuni bisericesci si in specia cu traducerea santei scripturi cautandu mai multu castigulu propriu materialu decâtu folosulu nostru spiritualu!

Ierarchi'a bisericesca dela inceputu a fostu totdeuna cu mare precautiune la compunerea si edarea cartiloru bisericesci; ea n'a permisú amesteculu profaniloru in acés-ta lucrare nici sub o forma, tienendu de dreptulu si detorint'a ei eschisiva a provedea in toti timpii bisericele cu trebuintiósle carti dogmatice ori rituale. Asia in canonulu 64 dela Trulla se pune apriatu: „Nu se cuvine mirénului se faca cuventare in publicu, séu a invetiá insusindu-si de aci diregatoria invetiatorésca,“ pentrucá — dice mai departe acestu canonu — „ce te faci pe tine pastoriu, óia fiindu? ce te faci capu, pitioru fiindu? ce te apuci a comandá osti fiindu intré ostasi?“

In adeveru, impregiurarile s'au schimbatu, astadi sunt altele. Odinióra archiereii si preotii bisericeii erau cei d'intaiu cari posedéu invetiaturi indestulitórié spre a potea raspandí cu succesu cultur'a si cunoscintiele adeverate in popóre. Episcopii erau dascalii, filosofii, medicii, si filologii etc. timpuriloru vechi; nu este dar mirare, cá canonulu citatu dela Trulla opresce pre mireni de a invetiá in publicu, adeca in biserica.

Primele producte a literaturéi nóstre nationale avemu se le multiamimu numai zelului neobositu alu archiereiloru si preotiloru bisericeii, cari, prin traducerea cartiloru bisericesci in limb'a poporului a satisfacutu nunu-mai trebuint'a cea mai simtita in poporu, ci deodata a desgropatu tesaurulu celu scumpu alu nostru, limb'a nationala, carea jacea cuptusita de elementulu elenismului si alu slavismului.

Astadi insa sciintiele au luatú unu sború mai inaltu si regulatu dupa firea lorú propria; ele sunt ramificate. Cu limbistic'a se ocupa limbisticii, cu sciintiele teologice teologii, cu legile legistii, cu sciintiele medicale medicii, si nici se póte pretinde cu ratiune, ca o classa de ómeni se intrunésca cu deseversire tóte aceste ramuri de sciintia, pentrucá fiacare ramu adi e mai vastu ca tóte din timpurile vechi. Restringereá canonulu 64 trullanu mai multu nici nu póte fi absoluta, cu atátu mai vertosu cá la noi poporulu se indatoresce chiar a se ocupá si a cetí sant'a scriptura, din care detorintia de sine escurgu si nescari drepturi.

Cea ce neincungiuratu trebuie se observe autorulu cutarui opu teologicu este: censur'a sinodului episcopescu, séu mai bine, aprobarea acéstui'a; fora aprobarea si binecuventarea sinodului episcopescu, in biserica nóstra nici

o scriere nu pote avea caractrulú canonicu, ci intrebuintiarea ei oficiosa, ca a unei scrieri apocrife, va fi interdisa.

Cu tóte acestea, noi veému cá societatea britanica ierografica a tradusu si a edatu bibli'a romanésca, si acés-ta editiune, for ca in frute se póte aprobare din partea ierarchiei, se respandesce pretotindenea intre carturararii si preotii nostri, chiar in detrimentulu limbei si a ortodocsiei nóstre. Cáci esamnandu editiunea vechia a bibliei romane si editiunea facita de societatea britanica, ineditiunea vechia aflamu o limba dulce si fluida, ér in acés-t'a editiune o limba eschimonosita si plina de strainismi.

Din punctu de vedere alu ortodocsiei, pentru noi este fórté suspecta si prejuditiósá editiunea societati britanice. Comisiunea esmisa din sinulu acestei societati censurandu traductiunea anglesa a testamentului nou, intr'o conferintia nu de multu tenuta s'a convoitu si statoritu, ca versulu 7 din Cap. V alu epistólei I dela Ioanu apostolu, care suna: „Trei sunt cari marturisescu in ceriuri: Tatalu, Fiulu si Duchulu santu, si acesti trei un'a sunt“ — se se lasce afura cu totatú, dicendu cá, dogm'a acést'a este falsa, si nu are nici cea mai mica urma in manuscrisele vechi grecesci.

Noi ne inchinamu progresului ce sciintiele au luatú in timpii din urma, dar acés-ta revelatiune straordinarie a unei societati straine bisericeii nóstre, n'o putemu privi nici candu de progresu, ci mai multu de o conjectura, care póte aduce nóue desbinari, nóue schisme in biserica crestina. De aceea si recomandamu atentiunei si ingrigrerei ierarchice acestu incidentu nou, si noitura in testulu bibliei.

Am atinsu si cu alta ocaziune, cá trebuint'a de carti bisericesci la noi se maresce pe di ce merge, insemnandu cá acés-ta trebuintia desi este mare, totusi nu se póte si nici nu este iertatu a-o cercetá si desbate unilateralmente, ci in contielegere cu biserica mama din Romania, pentruca astfeliu unitatea si solidaritatea ortodocsiei si a romanismului se fie strinsu padite in tóte actiunile nóstre! Greutatea mare ce o editiune noua a cartiloru bisericesci reclama dela ierarchi'a bisericesca din privinti'a corecti-tatii limbei, se vede fórté usiorata de locu ce indreptamu privirile nóstre asupra academiei scientificé romane, singura chiamata a determiná si resolví cestiunile limbistice si a dá literaturéi noua directiune; si acést'a pentruce se n'o faca ea dela altariu, scól'a cea d'intaiu pentru poporu, ca asia lucrarile si reformele ei se se estinde in toti ramii literaturéi nationale.

Nu ni vine de feliu la socotéla ca, mani straine si nechiamate sub pretestulu principiiloru crestinismului se ni infecteze limb'a cu straine cuvinte si religiunea cu straine invetiaturi, atunci candu noi avemu barbati si capacitati eminente in sinulu natiunei nóstre.

Deci inca o data recomandamu in atentiunea congresului nationalu, caus'a editiunei si a retiparirii sante-lorú carti bisericesci!

V. Mangra.

Lips'a conferintelor preotiesci!

Avendu in vedere progresaa, inaintarea precumu si alinarea suferintelor clerului nostru in pae, in interesulu prosperarii acestui'a vinu si astadata a recomandá u principiu.

Precum in anulu trecutulu p. 62—72 in stimat'a fôia „Lumina“ am aratatu unu proiectu deconomia in administratiunea bisericesca, precumu si de a crea ; mari fondurile nôtstre diecesane, asia si acumu, nici desmantandune impregiurarea cá din confratii mei in Cristosu nime n'a luat o notitia macar despre cele indegetate de mine, ca si candu: u ne ar lipsi nimicu ci amu traí in indestulare ori in trádavia simolepsire.

Eu din parte-mi facu apel catra clerulu nostru gr. or. din intréga provincia metropolitana pre a ne aduná la conferintie in cercurile protopresbiteratele si aolo a consultá modulu cumu se fia tînut'a nôstra in impregiurărilele facia ca se potemu in tôte directiunile folosí misiunei nôtstre celei mari si sante. Spre a folosí poporului si materialminte trebu aduse reguli, cari numai in astufelu de conferintie se potu aducesi dupa acestea se incepemu opera cea mare a progresarei nationale.

Statutul org. ne indrepteesce a ne organisá, deci fratiloru se ne folosimu de acésta indreptate. Sinodulu nostru eparhialu si-a creatu unu fondu diecesanu punndu contributia (3 cr.) trei crucei de sufletu pe credintiosii nostri. Óre noi, clerulu, sè nu ne ingrigimu de noi? Óre noi nu aven lipse? Óre noi candu se venimu in rondu cu cealalti preoti de dte confesiuni? Óre noi nu representamu biserica salvatoriului Cistu? Óre noi nu suntemu antistele unei Comune mari bisericesci? Óre acea Comuna bisericesca se nu scia miser'a stare si pusetiunea n care ne aflamu, si ca antistele ei asia de miseru se o representamu? Si déca nu o scia acést'a nime, togmai din acestu punctu de vedere ar fi fostu salutariu conchiemarea conferintelor preotiesci asia precumu mai tôte confesiunile le are si tiene; de acolo se reclamamu catra maritele sinode lipsele si scaderile nôtstre, ér afara de acestea acole se regulamu datinele poporului nostru, care in parte contribuescu la dejosirea si degradarea oficiului preotiescu.

Lasu a se discute de catra clerulu interesatu o programa ce ar cadea in sfer'a conferintelor preotiesci, si adeca:

1. A se discutá modulu de servire la datinele crestinilor nostri afara de oficiu, ca se facemu uniformitate in intréga biserica.

2. A se discutá scaderile séu trebuitulele poporului si ce modu de procedere sè se întreprindia pe fiitoriu.

3. A se discutá cumu se fia tînut'a preotului ca se nu-si pérda vadi'a si autoritatea inaintea poporului.

4. A se discutá cumu se creadia comun'a bisericesca fondu de pensiune pentru orfanii si veduvele preotiloru, cari a servitu pona la mórte o comuna bisericesca.

5. A se discutá care medilóce se întreprindia preotimea ca se fia salarisata si pusa in rondulu cei compete ca antistele unei comune, séu societati bisericesci, si

6. A se discutá cumu se devina fiesce care biserica in posesiunea unei casi parochiale.

Acést'a ar fi program'a, carea o recomandú, cerandu indulgenti'a onoratoriloru confrati, in specia a o si motivá.

ad. 1. Datinele crestinilor nostri suntu fôrte diferite, asia dicendu in fiacare comuna altele. Poporulu aflandu folosele séu daunele vre unei datini, incepe a cleveti asupra preotului seu, aratandu-i datin'a buna din alta comuna, etc. si apoi de ce ei se afle scaderile nôtstre, si nu noi? d. e. la pomeni, la maslu, la santirea apei, la prasnicultu patronului casei, la logodna (incredintiare) s. a. l. fiesce care preotu de dupa datin'a comunei in care se afla—séu ié parte la prandiuri cu poporulu, séu nu; séu bea séu nu bea, séu lasa pentru sine separate bucate a se pregati, séu acelea le lasa a le duce acasa la famili'a sa s. a. e. tôte acestea obiceiuri trebuescu straformate ca se nu finu clevetiti de poporu, prin ce se slabesc vadi'a si autoritatea nôstra ca antistele unei societati bisericesci.

2. Poporulu nostru are multe scaderi. Candu poporulu are scaderi, ce se întreprindia preotulu spre apararea áceluia?

Scaderile poporului nostru agricolu suntu multe, dar dóue suntu mai primejdíosa, adeca: „beti'a“ si „lenea“ aceste suntu urdirea turtoror nenorochiloru. In impregiurari ca aceste preotulu are a concurge cu sfatu si esemplu bunu poporului, si cu inteligenti'a satului se constitue in comunu asociatiuni banale inpartindule in sorti cátu de mice asia dicendu numai cáte de 20 fl. una, si credu cá in fiesce care comuna la inceputu s'ar potea vinde celu pucinu 100 sorti de acestea; capitalulu acest'a apoi pe percente acomodate, si sub zalogirea (pennorarea) unoru obiecte de vendiare se póta cei lipsiti capatá ajutoriu pe unu terminu scurtu, incredintanduse cu conducerea acést'a o persóna de specialitate, pelanga unu honorariu potrivit, si asia asociati vedindu folosulu reciprocu cumu pe de o parte se ajuta capitalistii si pe de cealalta seracii comunei;

in modulu acest'a ne vomu potea nascigá vadia la poporu, vomu radicalá comerciulu si industri'a in elu si ilu vomu face si diligentu si avutu.

3. Nu multi preoti sciú tractá cu poporulu in modulu recerutu, din care cauza au si devenitu vadi'a si autoritatea clerului nostru periclitata; dar nici este cu potentia a nu se periclitá pre cátu timpu subsistenti'a nôstra este avisata la elu. Preotulu convine cu poporulu la prasnice, la lucrulu campului, la tergu, la pomeni, la osfestania etc. ocaziunile acestea ilu îndamna a se ospetá si a se petrece cu elu. Nu vei bea? te denuncia cá esti falosu si sumetiu, cá-lu despretiuesci, si asia in scurtu ti-cascigi antipathi'a lui. Vei bea, mancá si petrece cu elu dupa datin'a lui? in scurtu te faci esemplu de desmoralisare pentru elu (poporu.) Ér dupa ce vr'unu preotu s'a facutu betievu, s'a desmoralisatu, si-perde vadi'a si autoritatea inaintea poporului si acest'a lu-denuncia cá nu e vrednicu de a fi preotu. Éta frate cá, dupa ce te ai facutu unealta de placere parochianiloru, cugetandu ati face bine te ai ruinatu! Óre pentru ce se nu ne facemu si noi o regula de disciplina, ci se acceptamu totu dela consistoriu?

4. Óre nu se cuvine a se ingrigí comun'a bisericesca pentru fondu de pensiuni a veduvei si orfaniloru reposatului preotu? si cine se ié iniciativ'a de cátu preotulu? si óre cumu se-lu creadia elu? óre n'ar fi bine la usile bisericei a se face ladi cu incuierie de feru, prevediute cu o inscriptia pentru daruitori, svatuindu poporulu ca in totu deun'a esindu si intrandu in s. biserica se arunce crucerulu seu pentru orfanii parochului, care i-a servitu pona la mórte ca duhovnicu spre a-lu conduce bine si in asta si in cealalta lume. Fondulu creatu in acestu chipu se fia incredintiatu pentru administratiune unei comisiuni, in care preotulu se duca presidiulu; ér milosteni'a incursa sè se întrebuintiedia spre fructificare in actiunile aratate in punctulu ad. 2, astfelu in scurtu timpu pe nesimtite vomu potea creá insine fonduri.

5. Ca se póta preotulu scapá de calamitatile ce-lu inpresóra, trebue salarisatu, dar cine se-i intinda salariulu? Dupa parerea mea, nainte de tôte se faca preotulu ca presiedintele sinodului parochialu conscripti'a parochieniloru, pre acesti'a se-ii impatia in 3 categorii si se provóce pe fiesce care categoria, cu cátu este densa invoita a contribuí parochului seu in chipu de salariu. Invoinduse categori'a prima numai cu 10 cr. pe luna, ar cadea pe anu 1 fl. 20 cr. a II categoria cu 20 cr. pe luna, ar cadea pe anu 2 fl. 40 cr. a III categoria cu 60 cr. pe luna, ar cadea pe anu 7 fl. 20 cr. aceste competintie platinduse regulatu casariului, parochianulu de categori'a prima in fiesce care domineca venindu la biserica ar avea se solvésca 2 1/2 cr. Se punu, cá parochia cea mai mica de presentu consta din 80 nri, ér cea mai mare de 150 nri. Deci se fia in parochi'a mica 30 case de prim'a categoria a 1 fl. 20 cr. face — 36 fl. de a II categoria 30 case cu 2 fl. 40 cr. pe anu ar face 72 fl. de a III „ 20 case a 7 fl. 20 cr. pe anu ar face 144 fl.

sum'a 252 fl.

In modulu acest'a ne am potea salarisá trebuindu a se vinde si sesiunile parochiale, ér venitul sè se capitalisedia in modulu de sub ad. 2 ca fondu pentru salariu. In comunele unde sesi'a se póte lucrá in parte sè se vinde naturaliele si hani érai sè se capitalisedia, pana atunci pana candu fondulu ar fi in stare din venitul seu curatu a provedea preotulu cu unu salariu regulatu anualu dupa meritulu parochiei in care se afla, inpartinduse si parochiele in categorii; dupa ce apoi fondulu acest'a ar fi creatu, si stol'a s'ar potea regulá asia, ca credintiosii nostri se nu simtia nici o greutate din partea bisericei sale. Asia fiindu organisati si salarisati preotii, vadi'a si autoritatea preotului érai va cresce, preotulu va potea coresponde naltei sale misiuni, se va intari intru tôte pentru ori ce scopu salutariu. Dar remanendu in stadiulu presentu, in scurtu vomu deveni neputintiosi si superfluu poporului dela care avemu subsistenti'a! Eu fratiloru voiescu se fimu precauti, ca nu astadi mane se ne ajunga acea de ce ne tememu. Amu observatu cá diecesele si-creadia fonduri pentru cá suntu avisate la ele, pentru-cá diecesei trebue administratia si administatiei spese. Acele fonduri suntu create pe bas'a legi, legislatorii aceia s'au intrunitu pe-spesele santelor biserici si a poporului. Óre noi se nu rescamu spre a ne organisá si sigurá viitorulu nostru pe cali cu multu mai usióre si salutarie? Noi, cari suntemu in midiloculu poporului; noi, cari potemu in tóta comun'a intemeiá case de pastrare si imprumute reciproce, despre a caroru folosu necontestabilu convingendu-se popornlu nu numai cá ne va salarisá in modulu de sus aratatu, ci in viitoriu ne va si glorificá; si pentru ce se nu facemu noi acestu servitiu poporului nostru, si nóa insine?

6. Óre care parochianu nu ar voi ca biserica se aiba si casa parochiala? Eu credu cá fiacare comuna bisericesca prea bucurosu va face carausitul materialulu si lucrulu de mana spe scopulu zidirei trebuintióseloru casi parochiale, unde aceste lipsescu; ér pentru cumporarea materialulu si a maestriloru, pana s'ar gatá

cas'a sè se face unu aruncu de 5—10 percente mai multa pe capitalele santeloru bisericici, care si asia numai 6 % la suta aducu pe anu, si deca percentele acestea n'ar fi deajunsu, spre scopulu aratatu, maritele sinode si consistorie potu concede si din capitale a se lua, caci capitalulu e a santei biserici si cas'a parochiala edificanda inca este a bisericeii, intocmai ca capitalulu, astfelu ori ca sta capitalulu inprumutatu cu 6 % ori ca s'ar zidi cas'a parochiala, caci capitalulu totu capitalu remane, si numai percentele le ar perde. Si ore pentruce se nu sufera s. biserica o mica jertfa pentru slugitoriuu ei? caci ce perde in interese, cresce capitalulu in casa cu carausitulu ce-lu face comun'a gratis la edificand'a casa parochiala.

Èta fratiloru preoti pe scurtu parerile mele aci insirate spre desbatere si aprobare, anotandu cãtu de fericitu ar fi clerulu nosrtu organisanduse si asiguranduse, dar cãtu de fericitu ar fi poporulu nostru celu lipsitu in parte de lumin'a invetiaturiloru nãstre evangeliice, pre carea nevinovatulu cleru din lips'a timpulu, n'o pãte respandã indestulu, caci ca duhovnicu si invetiatoriu alu poporulu trebue se fia si agricultorulu, sã se ocupe de munca caci nefacendu acest'a va fi trebundu se peara de fãme, necum se-si mai cãscã si famili'a, apoi nu trebue se uitamu: lucãferii natiunei in trecutu mai numai prin munc'a si sudãrea preotiloru au esitu, caci unici au fostu in timpu de persecutia a poporulu si natiunei nãstre, cari au indiestratu pre fii loru cu sciintie si invetiatura pentru inaintarea si cultivarea natiiei sale. Deci Dloru mireni vi recomandã a revandã acãsta faptã, cã nu spre daun'a ci spre binele natiunei va fi. Èra pre voi fratiloru preoti ve rogu cu totu adinsulu a nu intrelasã intrunirea conferintieloru fãrte necesare pentru presentu; nu lasati ca vocea acãsta se remana ca versulu in pustia facendune vinovati succesoriloru nostri, cã avendu ocaziune de a ne organisã nu ne amu folositu de ea ci amu trãitu in nepasare, asteptandu cã Israiltenii se ne pice graurii—insa fripti—in gura.

Ioanu Bontila,
preotu in Logosielu.

VARIETATI.

+ Maiestatea Sa Imperatulu si Regele in 21 Septembrie nou la 5½ ore d. m. a sositu la Aradu. Pentru primirea Maiestatii Sale se fecera pregatiri grandioase deja de timpuriu. La gara a fostu intimpinatu de generalitate, autoritatea orasianesca, music'a militara si a pompieriloru. Dela gara Maiestatea Sa sosindu la localulu arangiatu in casile comitatense, aici primã deputatiunile insinuate: a comitatulu Aradu, Timisiu, a clerulu romano-catholicu, cu cãtiva clericali uniti. Clerulu nostru a fostu reprezentatu in numeru frumosu; au fostu Preasantitulu Episcopu alu Caransebesiulu Ioanu Popasu, Preasanti'a Sa Mironu Romanulu, Nicolau Pope'a, din Archidieceasa, Ioanu Metianu din Orade, toti protopopii etc. Preasanti'a Sa Dlu Episcopu Popasu, reprezentante alu metropoliei nãstre, au descoperitu Maiestatii Sale omagiale clerulu si a poporulu din metropoli'a nãstra romana ortodocsa!

(S) In congresulu dela 6 septembrie a catholiciloru ortodocsi tienutu in Freiburgu, intre alti oratori, Beck din Heidelbergã, vorbindu despre infalibilitatea papala, dice: dogm'a infalibilitatii papale, nu este numai o teoria scolastica falsa, ci este si unu principiu fãrte periculosu. Din acest'a urmãza: desonorarea santiloru, turburarea conceptelor adeverate religionarie, negarea drepturilor omenesci, negarea drepturilor statulu si ignorarea consciintei omenesci. Esperinti'a ni arata — dice mai departe Beck — cã statulu ori provinci'a, in care s'a inradacinatu si a domnit catholicismulu iesuiticu, acel'a si moralmente, si materialmente s'a ruinatu. *Societatea omenesca nu se pãte salvã de cãtu prin: nimicirea dogmei infalibilitatii!*

U Unu fenomenu anatomicu. Èta cãte-va amenunte pline de interesu asupra a dõue femei cu barba de curandu sosite la Constantinopole. Aceste sunt dõue surori numite Leila si Nahara. Suntu originare din Bassora si au venitu la Constantinopulu insocite de tatalu si fratele lor, spre a presentã o cerere sultanulu, prin care cere o pensiune viegare. Cea mai mare e de 24 ani si cea mai mica de 20. Amendõue surorile pãrta barbe ce le pica pana pe peptu. Sunt de talia scurta, si au facia bronzata trasaturi regulate, manele si piciorle mai multa mici decãtu mari, vorbescu limbele turca si kurde, si nu suntu maritate.

□ (Escomunicatiune) Unu prepositu din Prusia cu numele Kubeczak, fiindu cã primise dela guvernulu fora consensulu superioritatii sale bisericesci titlulu de prepositu, a fostu escomunicatu din biserica; actulu escomunicarei l'a seversitu in biserica din Wosciejewek protopopulu Rezniewski, carele in presinti'a unui

publicu numerosu a enunciatu urmãtorã escomunicatiune: „In numele Tatalui, Fiulu si alu Santulu Duchu, alu santiloru apostoli Petru si Pavelu si alu tuturoru santiloru — plenipotentiatu de potestatea bisericesca si delegatulu apostolicu, cu acest'a preotulu Kubeczak se anatemisãza cu anatm'a cea mare bisericesca. Eschisu din comuniunea bisericeii eli a pierdutu prerogativele preotiesci, si este datu satanei spre oanda vecinica; si deca mai nãinte nu se va impacã cu Ddieu, anatemisatu sã se sfersiesca din lume.“

(Membrii academiei scientifice din Parisu, Domnii Ch. Boyet si Duchesne) s'au reintorsu din excursiunile scientifice intreprinse in Orientu si au aflatu in arhivele din Athos si Salonicu mai multe manuscripte originale din epistolile santulu Pavelu precum si 33 pagine din evangeliile S. Mateiu cari suntu scrise cu litere de argintu pe pergamentu rosu. Densii au mai descoperitu o suma de anotatiuni referitorie la Omeru, Demosthene si Tucidide, ce pana acum au fostu necunoscute.

CONCURSU.

1

Se deschide pe statiunea invetiatoresca din comun'a Cilu cerculu inspectorulu alu Buteniloru cu terminu de alegere pre 29 septembrie a. c.

Emolumintele sunt 126. fl. v. a. 16 meti grãu, 12 meti pãpsoiu, 12 orgii de lemne, din care e a se incaldi si scõl'a, pentru fenu 18 fl. v. a. si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupã acãsta statiune invetiatoresca sunt avisati a-si tramite recurrese instruate cu testimoniu de calificatiune ca absoluti preparandi, adresandule com. parochialu pana in 22 sept. a. c.

Datu in Cilu 5 septembrie a. c. 1874.

Comitetulu parochialu,

din comun'a Cilu cu scirea si invoirea men Isidoru Popescu inspectoru de scõle.

CONCURSU.

1

Pentru deplinirea finitiva a postulu invetiatorescu dela scõl'a gr. or. rom. din Brestovetiu, Protopopiatulu Lipovii, se escrie concursu pe langa urmãtoarele emoluminte: a,) 30 fl. v. a. in bani; b,) 10 meti grãu si 10 cucurudiu; c,) 6 stangeni de lemne pentru scõla si invetiatoriu; d,) 4 jugere pãmentu aratoriu si livada; e,) cuartiru liberu si gradina.

Doritorii de a ocupã acest'a statiune au se-si trimita recurrese sale dupa intielesulu stat. org. si adresate comitetulu—dlui inspectoru de scõle Iosifu Iorgoviciu in Cuvesdia post'a ultima Temes-Brestovatz, pana in 5 Octobru a. c. s. v.

Brestovetiu in 4. Septem. 1874.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu Iosifu Iorgoviciu m. p. inspectoru cerc. de scõle.

CONCURSU

2

Se deschide pentru statiunea invetiatoresca din comuna Vism'a proteratulu Lipovii cu terminu pana in 30. Septem. a. c. s. v.

Emolumintele sunt:

- in bani gat'a 80 fl. v. a.,
- in naturale: 24 meti grãu si 24 cucurudiu,
- clisa 80 fundi,
- sare 80 fundi,
- lumini 15 fundi,
- lemne 12 stangeni,
- cuartiru liberu si gradina.

Doritorii de a ocupã acãsta statiune au de a-si trimita recurrese lor conformu stat. org. adresate catra comitetulu parochialu, domnulu inspectoru scolarlu: Iosifu Iorgoviciu in Cuvesdi'a post'a ultima Temes-Brestovatz.

Vism'a in 26. Augustu 1874.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu mine, Iosifu Iorgoviciu, m. p. inspectoru cercularu de scõle.

Nr. 1226. Bis.

La institutul teologic lin Aradu e a se deplin postulu profesorului alu doilea, cu cae e legatu unu salariu anualu de 800 fl. si dupa impregiurari ciartiru liberu.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu, au se astérna aiciá pana in 20. Septembre v. a. c. recursurile lorú proveidute cu adevorintie de cualificatiune.

Aradu, 31. Augustu 1874

Mironu Romanul, m. p. Episcopu.

Nr. 1563. Bis.

La institutul teologic greco-orientalu din Zar'a in Dalmati'a sunt de a se deplini doie posturi profesorale: unulu pentru catichetica, pedagogica si pentru limbele greca si slavéna bisericésca; altulu pentru dogmatica, omiletica si teologi'a morala.

Salariulu anualu pentru fiesce-care postu e: 800 fl. si o adjuá de 200 fl.

Recurentii vor fi esaminai in limb'a serbésca.

Doritorii de a ocu á vre-unulu din acestea posturi, potú primí informatiuni mai detaiate in cancelari'a consistoriala de aiciá.

Aradu, 31. Augustu, 1874.

Mironu Romanulu, m. p. Episcopu.

CONCURSU.

3

Pentru postulu invetiatorescu din Troasiu se deschide concursu pana in 28. Septomvre a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: a.) in bani 100 fl. v. a. b.) 10 meti de grâu; c.) 10 meti cucurudiu; d.) 2 mesuri de mazere; e.) 10 orgii de lemne; f.) 12 centinari de fenu; g.) cortelu cu gradina.

Doritorii de a fi alesi la acósta statiune invetiatorésca, au a-si tramite recursurile sale la inspectorulu scolariu in Totvaradi'a.

Troasiu, 26. Augustu, 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu inspectoru cerc. de scóle alu Totvaradiéi, Vasillu Bolesiu.

CONCURSU.

3

Pentru postulu invetiatorescu din Corbesci se escrie concursu pana in 29. Septemvre, a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: a.) in bani 110. fl. v. a. b.) 6. cubule de grâu; c.) 6. cubule de cucurudiu; d.) 12. orgii de lemne; e.) 120. portióne de fenu; f.) cortelu cu gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt pofiti asi asterne recursule sale Dlu inspectoru de scóle in Totvaradi'a.

Corbesci, 26. Augustu, 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu inspectoru cerc. de scóle alu Totvaradiéi, Vasillu Bolesiu.

CONCURSU.

3

Fiinducá la terminulu prescisu in „Lumina“ nu s'au prezentatu competentí cualificati pentru postulu invetiatorescu din Pobd'a, se escrie de nou concursu pana in 22. Septembre 1874 a. v. totu sub acele conditiuni precum s'au enunciatu in Nrii 29, 30. si 32 ai „Luminei“ din anulu curgatoriu.

Din siedi'ti'a comitetulu parochialu tienuta in 18. Augustu 1874.

Comitetulu parochialu,

Cu scireá si invoieroa, maa Dr. Vasiciu, Insp. cerc. de scóle.

Cu tipariulu lui Stéfanu Gyulai. — Proprietatea si editura diocesai aradane. — Redactoru interim, Vincentiu Mangra.

CONCURSU.

3

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Prazesci comitatulu Aradului, protopresbiteratulu, Ienopoliei, cu acést'a se deschide concursu, — prelanga urmatórele emolumente: in bani gat'a 80 fl. v. a. in naturalie 8 chible de grâu, 8 chible de cucuruzu, 1 chibla de pasula, 8 orgii de lemne, gradina si 9 jugere de pamentu estravilanu pentru pascatura, respective de fenu.

Terminulu alegerei va fi in $\frac{22. \text{Sept.}}{4. \text{Oct.}}$ v. n. a. c. Doritorii de a ocupá acésta statiune invetiatorésca sunt avisati a-si subscerne recursule lorú instruite conformu statutulu organicu subscrisulu comitetu parochialu pana la diu'a alegerei. —

Prazesci $\frac{24. \text{Augustu.}}{5. \text{Sept.}}$ v. n. 1874.

Comitetulu parochialu,

CONCURSU.

3

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scól'a romana confesionale gr. or. din Petirsiu. Protopopiatulu Lipovei, se deschide concursu cu terminu pana in 21 Septembre 4 Octobré a. c. in care di va fi si alegerea. Emolumintele sunt: 63 fl. v. a. bani gat'a, 4 1/2 jugere pamentu, 16 meti grâu, 16 meti cucurudiu, 50 ft. sare, 80 ft. slaina, 15 ft. lumini, 12 orgii de lemne si ciartiru naturalu cu 1 soba.

Recurentii se-si instrueze, amesuratu St. Org. recursule lorú, si pana la terminulu amintitu adresate comitetulu parochialu din Petirsiu se le substérna subscrisulu inspectoru cerc. de scóle in Lugosiu. —

Petirsiu 23 Augustu 1874.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu Demetriu Jucu inspectoru cercuálu de scóle.

CONCURSU

2

Se deschide pentru statiunile invetiatoresci din inspectoratulu Halmagiului si anume:

1.) La clas'a a III-a normala gr. or. din Halmagiu, cu care este impreunatu salariu anualu de 500 fl. v. a. si 5° de lemne lungi.

2.) La scól'a de fetitie gr. or. din Halmagiu, cu salariu anualu de 400 fl. v. a. 5° de lemne lungi, cortelu liberu si gradina.

3.) La scól'a populara gr. or. din Ociu, la care apartienú si comunele: Ocisiuru si Basarabas'a, cu salariu anualu de 300 fl. cortelu liberu si 5° lemne lungi.

4.) La scól'a populara gr. or. din Bodesci unde apartiene si comun'a Mermesci cu salariu anualu de 200 fl. v. a. cortelu liberu, unu frustru de pamentu de 1. jugeru si 5° lemne lungi.

5.) La scól'a populara gr. or. din Lungsiur'a si Vosdociu cu salariu anualu de 200 fl. v. a. cortelu liberu si 5° lemne lungi.

Doritorii de a ocupá veri-care din supranumitele statiuni, si anume: pentru celea de sub 1 si 2 pana in 22. Septembre a. m. a. c. st. v. pentru cea de sub 3 pana in 29. Septembre a. m. a. c. pentru cea de sub 4 pana in 30. Septembre a. m. a. c.; si pentru cea de sub 5 pana in 3. Octobré a. m. a. c. st. v. candu si la cari termine se voru tiené si alegerele.

Recursurile instruite conformu dispusetiunilor statutulu org. se potú subscerne séu respectiviloru presiedinti a comiteteloru parochiali séu la subscrisulu inspectore, cu observarea, cá dela recurente pe a III-a clasa normala din Halmagiu se poftesce testimoniulu de celu putienú pe 4 clase gimnasiali.

Halmagiu, in 10. Septembre 1874.

Din inordáintiarea respectiveloru comitete parochiale resp. protopresbiterale.

Gratianu Poppu, inspectore cerc. de scóle.